

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово - економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора навчальної роботи

Марина ЗАЙЧЕНКО

08 2023 р.

СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Обов'язкової навчальної дисципліни для здобувачів освіти спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Білгород - Дністровський, 2023

Робоча програма дисципліни «**Страхові послуги**» складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробник: Олійник Лариса Вікторівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 28.08.2023 року

Голова циклової комісії Світлана СТЕПОВА

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 7 від 31.08 2023 року

Голова методичної ради Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньокваліфікаційний рівень, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3 Модулів: 1 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 90	Цикл професійної підготовки Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		3	
		Семестр	
		5	
		Лекційні заняття:	
		30 год.	6 год
		Практичні заняття	
		30 год.	6 год
		Самостійна робота	
		30 год.	78 год
		Індивідуальні заняття:	
Вид контролю: екзамен			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Страхові послуги» посідає важливе місце серед навчальних предметів, які формують фахівця економічного профілю.

Мета навчальної дисципліни - отримання студентами поглиблених знань щодо змісту та організації роботи страховиків по забезпеченню потреб юридичних осіб і громадян у страхових послугах.

Завдання дисципліни:

- з'ясування об'єктивної необхідності і сутності страхових послуг, що надаються юридичним особам і громадянам;
- засвоєння студентами методів організації роботи страховика щодо реалізації страхових послуг;
- вивчення умов надання страхових послуг з основних видів особистого, майнового страхування і страхування відповідальності.

Предмет дисципліни: організація роботи страховиків щодо забезпечення та реалізації потреб юридичних осіб і громадян у страхових послугах.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Страхова послуга та особливості її реалізації.
2. Порядок укладання та ведення страхової угоди.
3. Страхування життя і пенсій.
4. Страхування від нещасних випадків.
5. Медичне страхування.
6. Страхування майна та відповідальності підприємств.
7. Сільськогосподарське страхування.
8. Страхування технічних ризиків.
9. Страхування фінансово-кредитних ризиків.
10. Автотранспортне страхування.
11. Морське страхування.
12. Авіаційне страхування.
13. Страхування майна і відповідальності громадян.

В результаті вивчення дисципліни (науки) студент повинен мати сучасне уявлення про послуги, що їх пропонують страхові компанії фізичним і юридичним особам в умовах ринкових відносин, вміти використовувати набуті знання в різних ситуаціях.

Вивченню дисципліни «Страхові послуги» передують засвоєння курсу «Страхування», який дає основи, на яких базується ця дисципліна

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Страхові послуги та особливості їх реалізації

Страхові послуги як специфічний товар. Ознаки, які характеризують страхову послугу. Економічна необхідність страхових послуг, що надаються громадянам і юридичним особам та розширення їх асортименту.

Служба маркетингу страхової компанії та її функції.

Вивчення й формування попиту на страхові послуги. Система реалізації страхових послуг. Безпосередній продаж: переваги й недоліки. Продаж через посередників: переваги й недоліки. Права і обов'язки страхових посередників. Вимоги законодавства України до страхових посередників.

Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види страхової реклами та вимоги до неї.

Контроль з боку страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.

Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди

Етапи проходження страхової угоди: заява про страхування; андеррайтинг; укладання договору страхування; видача полісів, врегулювання вимог страхувальників щодо відшкодування збитків.

Заява про страхування: форма подання, зміст, значення.

Андеррайтинг: оцінка ризику; вирішення питання про прийняття об'єкта на страхування; визначення строку страхування, спеціальних вимог, обсягів і розмірів страхового покриття; франшизи; розрахунок страхової премії. Система

страхового забезпечення.

Укладання договору страхування. Страховий поліс як форма договору страхування. Зміст страхового полісу. Страховий сертифікат.

Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків. Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розмірів збитків. Страховий акт (аварійний сертифікат). Порядок страхової виплати. Винятки.

Тема 3. Страхування життя та пенсій

Необхідність і значення страхування життя та пенсій громадян. Особливості страхування. Розвиток і сучасний стан страхування.

Види страхування життя. Змішане страхування життя. Суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Одержувачі страхової суми у випадку смерті страхувальника. Порядок визначення і сплати страхових премій. Організація роботи страховика щодо визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати страхувальнику, спадкоємцям або визначеним для цього особам.

Страхування дітей. Страхування до вступу в шлюб. Довічне страхування. Страхування додаткової пенсії.

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

Необхідність і значення страхування громадян від нещасних випадків. Розвиток і сучасний стан страхування. Форми і види страхування.

Обов'язкові види страхування від нещасних випадків. Обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті. Суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страхова премія і порядок її сплати. Визначення розміру страхових сум за наслідки нещасних випадків. Одержувачі страхової суми у випадку смерті застрахованого. Відмова страховика у виплаті страхової суми.

Обов'язкове страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини.

Обов'язкове страхування спортсменів вищих категорій.

Інші види обов'язкового страхування від нещасних випадків.

Добровільні види страхування від нещасних випадків та умови їх проведення.

Індивідуальне страхування громадян від нещасних випадків. Страхування дітей від нещасних випадків. Колективне страхування працівників від нещасних випадків за рахунок коштів підприємств. Страхування туристів від нещасних випадків.

Інші види добровільного страхування від нещасних випадків.

Тема 5. Медичне страхування

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Форми проведення медичного страхування та їх особливості. Суб'єкти страхування і відносини між ними.

Обов'язкове медичне страхування. Обсяг відповідальності страховика. Страхова сума. Порядок визначення розміру страхових премій і порядок їх сплати. Права і обов'язки сторін страхових відносин. Організація роботи страховика, пов'язана з настанням відповідальності за фактом страхового випадку. Відмова у виплаті.

Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Обсяг відповідальності страховика. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страхова премія. Порядок визначення і виплати страхової суми. Відмова у виплаті.

Страхування здоров'я на випадок хвороби. Безперервне страхування здоров'я. Медичне страхування громадян, які виїжджають за кордон. Інші види добровільного медичного страхування.

Тема 6. Страхування майна та відповідальності підприємств

Зміст поняття «підприємницькі ризики». Роль страхування у забезпеченні потреб підприємця в страховому захисті. Форми й види страхування.

Страхування майна від вогню. Види полісів страхування майна від вогню. Страхування майна від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ. Основні умови страхування. Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності страховика. Об'єкти страхування, їх оцінка. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна.

Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, що виробляється; за забезпечення зайнятості робочих місць; за забруднення навколишнього природного середовища; страхування професійної відповідальності.

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

Економічні завдання страхового захисту в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств.

Добровільне страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень державними сільськогосподарськими підприємствами, врожаю зернових культур і цукрових буряків сільськогосподарських підприємств всіх форм власності. Суб'єкти і об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Характеристика страхових випадків. Страхове забезпечення. Визначення вартості врожаю, обчислення й порядок сплати страхових премій. Організація роботи страховика щодо визначення збитків і страхового відшкодування. Визначення факту й причин загибелі (пошкодження) урожаю. Оцінка збитків при загибелі (пошкодженні) врожаю. Страхове відшкодування.

Страхування тварин на випадок загибелі, знищення, вимушеного забою, від хвороб, стихійних лих та нещасних випадків у випадках та згідно з переліком тварин, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Добровільні види сільськогосподарського страхування.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Тема 8. Страхування технічних ризиків

Необхідність і значення страхування технічних ризиків. Види страхування. Страхування будівельно-монтажних робіт. Умови страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування, їх оцінка. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування машин від поломок. Умови страхування. Страхування електронного обладнання. Умови страхування.

Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків

Необхідність і значення страхування у фінансово-кредитній сфері. Види страхування фінансово-кредитних ризиків.

Сутність та економічний зміст страхування кредитів. Форми забезпечення кредитів: матеріальна або юридична.

Характеристика основних організаційних форм страхування кредитів. Страхування товарних кредитів. Страхування кредитів під інвестиції. Страхування споживчих кредитів. Страхування заставного майна. Страхування експортних кредитів.

Характеристика окремих видів страхування кредитних ризиків. Страхування відповідальності позичальника за неповернення кредиту. Об'єкт страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхова сума. Строк страхування. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення розміру збитків. Страхове відшкодування.

Страхування ризику неповернення кредиту. Страхування банківських гарантій. Страхування банківських ризиків за Єдиним банківським полісом.

Характеристика окремих видів страхування фінансово-кредитних ризиків: страхування прибутку (доходу); страхування депозитів; інші види. Умови страхування.

Тема 10. Автотранспортне страхування

Необхідність і значення страхування автотранспортних ризиків. Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Об'єкти страхування. Форми страхування. Розвиток системи автотранспортного страхування. Сучасний стан автотранспортного страхування.

Страхування автомобілів. Суб'єкти страхування. Характеристика об'єктів страхування. Варіанти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Фактори, що впливають на розмір страхового тарифу. Страхова премія. Строк страхування. Франшиза. Пільги страхувальникам.

Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Права і обов'язки членів МТСБ.

Міжнародна система «Зелена картка», її розвиток.

Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Суб'єкти і об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення й порядок відшкодування збитків.

Тема 11. Морське страхування

Необхідність і особливості страхування морських ризиків. Суб'єкти страхування. Клуби взаємного морського страхування. Морське страхове бюро України. Визначення договору морського страхування в Кодексі торговельного мореплавання.

Страхування морських суден. Об'єкти страхування. Класифікація суден за категоріями ризику. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування відповідальності власників суден: перед третіми особами, за забруднення державних територіальних вод. Обсяг відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на морському транспорті: членів суднової команди, пасажирів. Форми страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія та порядок її сплати. Визначення та виплата страхових сум.

Тема 12. Авіаційне страхування

Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Законодавча база в авіаційному страхуванні. Авіаційний поліс Ллойда.

Страхування повітряних суден. Форми страхування. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування відповідальності власників повітряних суден. Варшавська

Конвенція (1929 р.). Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом. Суб'єкти і об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті. Види страхування та умови їх проведення. Суб'єкти страхування. Форми страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення та виплата страхових сум.

Особливості космічного страхування.

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

Необхідність і значення страхового захисту майна громадян. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян. Види послуг страхових компаній громадянам — власникам майна. Суб'єкти страхування.

Страхування будівель і споруд. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхове забезпечення. Страхова оцінка будівель і споруд. Страхова премія. Пільги страхувальникам. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування права власності на нерухоме майно. Страхування тварин у господарствах громадян. Страхування домашнього майна. Інші види страхування майна громадян.

Страховий захист відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель. Страхування особистої відповідальності власників домашніх тварин. Страхування професійної та іншої відповідальності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Страхові послуги»

Назви розділів і тем	Кількість годин								
	денна форма				заочна форма				
	всього	з них			всього	з них			
		теоретичні	практичні	самостійна робота		теоретичні	практичні	індивідуальні заняття	самостійна робота
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти формування та розвитку страхового ринку									
Тема 1. Страховий ринок: суть, умови функціонування, види послуг	6	2	2	2	6				6
Тема 2. Порядок укладання, надання та виконання договору страхування	6	2	2	2	6				6
Тема 3. Страхування життя та пенсій	6	2	2	2	6				6
Тема 4. Страхування від нещасних випадків	6	2	2	2	6				6
Тема 5. Медичне страхування	6	2	2	2	6				6
Тема 6. Страхування майна і відповідальності громадян	12	4	4	4	10	2	2		6
<i>Разом за змістовим модулем</i>	<i>42</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>40</i>	<i>2</i>	<i>2</i>		<i>36</i>
Модуль 2. Тенденції надання страхових послуг суб'єктам господарювання та відповідальності за ними									
Тема 7. Страхування підприємницьких ризиків	8	4	2	2	10	2	2		6
Тема 8. Сільськогосподарське страхування	6	2	2	2	6				6
Тема 9. Страхування технічних ризиків	6	2	2	2	6				6
Тема 10. Страхування кредитних і фінансових ризиків	10	2	4	4	10	2	2		6

Тема 11. Автотранспортне страхування	6	2	2	2	6				6
Тема 12. Морське страхування	6	2	2	2	6				6
Тема 13. Авіаційне страхування	6	2	2	2	6				6
<i>Разом за змістовим модулем</i>	<i>48</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>50</i>	<i>4</i>	<i>4</i>		<i>42</i>
Загалом годин	90	30	30	30	90	6	6		78

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти формування та розвитку страхового ринку			
1	Страхова послуга та особливості її реалізації	2	
2	Порядок укладання та ведення страхової угоди	2	
3	Страхування життя та пенсій	2	
4	Страхування від нещасних випадків	2	
5	Медичне страхування	2	
6	Страхування майна та відповідальності підприємств	4	2
Модуль 2. Тенденції надання страхових послуг суб'єктам господарювання та відповідальності за ними			
7	Страхування підприємницьких ризиків	4	2
8	Сільськогосподарське страхування	2	
9	Страхування технічних ризиків	2	
10	Страхування фінансово-кредитних ризиків	2	2
11	Автотранспортне страхування	2	
12	Морське страхування	2	
13	Авіаційне страхування	2	
	Разом	30	6

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти формування та			

розвитку страхового ринку			
1	Страхові послуги та особливості їх реалізації	2	
2	Порядок укладання та ведення страхової угоди	2	
3	Страхування життя та пенсій	2	
4	Страхування від нещасних випадків	2	
5	Медичне страхування	2	
6	Страхування майна та відповідальності підприємств	4	2
Модуль 2. Тенденції надання страхових послуг суб'єктам господарювання та відповідальності за ними			
7	Сільськогосподарське страхування	2	
8	Страхування фінансово-кредитних ризиків	4	2
9	Автотранспортне страхування	2	
10	Страхування майна і відповідальності громадян	2	2
11	Автотранспортне страхування	2	
12	Морське страхування	2	
13	Авіаційне страхування	2	
	Разом	30	6

7. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти формування та розвитку страхового ринку			
1	Страхові послуги та особливості їх реалізації	2	6
2	Порядок укладання та ведення страхової угоди	2	6
3	Страхування життя та пенсій	2	6
4	Страхування від нещасних випадків	2	6
5	Медичне страхування	2	6
6	Страхування майна та відповідальності підприємств	4	6
Модуль 2. Тенденції надання страхових послуг суб'єктам господарювання та відповідальності за ними			
7	Сільськогосподарське страхування	2	6
8	Страхування технічних ризиків	2	6
9	Страхування фінансово-кредитних ризиків	4	6
10	Автотранспортне страхування	2	6

11	Морське страхування	2	6
12	Авіаційне страхування	2	6
13	Страхування майна і відповідальності громадян	2	6
	Разом	30	78

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно-перцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходить до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування, що дає винятково важливий педагогічний ефект.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставлю серію запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюю проблему, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань. Ці спрямовані на проведення дослідження праць.

Вони дозволяють отримати знання для виконання ІНДЗ.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато,

професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовую наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовую *пояснення*.

9. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **попередній, поточний, періодичний, підсумковий види контролю.**

Попередній контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожен тему.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік — на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Страхові послуги» оцінюються за кредитно-трансферною системою ЄКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролюючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та семінарські заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;

- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен

10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Форма семестрової атестації: - екзамен

Рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни складається з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку та журнал рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Для занесення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку та журнал рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Співвідношення між національними та ЄКТС оцінками і рейтингом здобувача освіти

Рейтинг здобувача освіти, бали	Оцінка національна за складання	
	екзаменів, диференційованих заліків	заліків*
90 – 100	Відмінно	Зараховано
74 – 89	Добре	
60 – 73	Задовільно	
00 – 59	Незадовільно	Не зараховано

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
Модуль 1				
1.	Лекційні заняття	1	7	7
2.	Семінарські заняття	3	7	21
3.	Модульна контрольна робота	2	1	2
Всього за модулем				30
Модуль 2				
1.	Лекційні заняття	1	8	8
2.	Семінарські заняття	3	8	24
3.	Модульна контрольна робота	8	1	8
Всього за модулем				40
Екзамен				30
Всього за курс				100

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Підручники та посібники.
2. Конспекти лекцій.
3. Лекції на електронних носіях.
4. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
5. Методичні вказівки до семінарських занять.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
3. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР (зі змінами та доповненнями) / [Електронний ресурс] // Режим доступу до

матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua

4. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про страхування” від 4 жовтня 2001 р. №2745-III (зі змінами та доповненнями). / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
5. Закон України "Про недержавне пенсійне страхування" від 09.07.2003 № 1057-IV (зі змінами та доповненнями)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
6. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12.07.2001 № 2664-III (зі змінами та доповненнями)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
7. Закон України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів" від 01 липня 2004 р. № 1961-IV (зі змінами та доповненнями). / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
8. Положення про особливості укладання договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Затв. Держфінпослуг від 11 квітня 2006 р. № 5619 / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua
9. Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті. Затв. Постановою КМ України від 14 серпня 1996 р. N 959 (зі змінами та доповненнями)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
10. Порядок і правила обов'язкового страхування тварин на випадок загибелі, знищення, вимушеного забою, від хвороб, стихійних лих та нещасних випадків. Затв. постановою КМ України від 23 квітня 2003 р. № 590)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
11. Порядок і правила обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності або іншому законному володінні зброю. Затв. постановою КМ України від 29 березня 2002 р., № 402 / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
12. Порядок і правила обов'язкового страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів. Затв. постановою КМ України від 1 червня 2002 р. N 733 // Урядовий кур'єр. - 2002. № 115, 26 червня.
13. Порядок і правила обов'язкового страхування відповідальності власників собак. Затв. постановою КМ України 9 липня 2002 р., № 944 // Урядовий кур'єр. 2002. - 17 липня.
14. Порядок і правила обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації. Затв. постановою КМ України № 1535 від 12 жовтня 2002 року. // [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua

15. Про деякі питання здійснення обов'язкового страхування цивільно- правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Затв. Держфінпослуг від 09 липня 2010 р., № 566 // [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua
16. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ: Підручник / І.Ю. Кондрат, Н.Б. Ярошевич, П.Г. Ільчук, А.І. Якимів. – Львів: «Новий Світ 2000», 2021. – 386 с.
17. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39294/1/O_Sosnovska_NP_Strahovanie_2021_FITU.pdf.
18. Організаційно-правове забезпечення страхової діяльності в Україні: навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / [Є.О. Харитонов, О.І. Сафончик, О.С. Адамова та ін.]. Одеса : Фенікс, 2020. 121 с.

Додаткова

19. Страхування: [підручник] / керівник авт. кол. і наук. ред. С.С.Осадець.- [вид.3-тє, без змін] . - К.: КНЕУ, 2006.- 599 с.
20. Страхові послуги: [підручник] / [С.С.Осадець, Т.М.Артюх, О.О.Гаманкова та ін.]: кер. авт. кол. й наук. ред. проф. Осадець С.С. і доц. Т.М.Артюх. - К.: КНЕУ, 2007.- 464 с.
- 22 Страхові послуги: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. диск. - 2-ге вид., доп. і перероб. / Т.М.Артюх, О.О.Гаманкова, Т.Д.Кривошлик [та ін]; за заг. ред.. Т.М. Артюх. - К.: КНЕУ, 2009.- 147 с.
- 23 . *Клапків Ю., Тринчук В.* Банкострахування: нові виклики та можливості // Страхова справа.. - 2008. - № 3. - С. 55-59.
28. *Гаманкова О.О.* Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: [монографія]/ О.О.Гаманкова. - К.:КНЕУ, 2009.- 283 с.
29. *Гаманкова О.О.* Страхова послуга як продукт діяльності страхових компаній в умовах ринку / О.О.Гаманкова // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, серія "Економіка", Вип., 104. - К.: КНУ, 2008. - С. 16-20.

Інтернет-ресурси

- 66 www.uainsur.com - Український сервер страхування
67. www.forinsurer.com - науково - практичний журнал „Страхова справа”
68. <http://lsou.uainsur.com> - Ліга страхових організацій України
69. www.mib.org.ua - Морське страхове бюро України